

Särskilda regler om uppehållstillstånd vid ett avtalslöst brexit

Sammanfattning

- SKL anser att regeringen i lagstiftningsärendet måste analysera och redovisa vad som gäller i fråga om brittiska medborgares möjligheter att uppbära statliga välfärdsförmåner i väntan på beslut om uppehållstillstånd.
- Om brittiska medborgare inte kan uppbära statliga välfärdsförmåner utan beslut om uppehållstillstånd anser SKL att även konsekvenserna för landets kommuner, särskilt socialtjänsten, måste analyseras.

Sveriges Kommuner och Landstings synpunkter

Omständigheten att en utlänning vistas i landet utan uppehållstillstånd kan, enligt regeringen, ge upphov till negativa konsekvenser exempelvis i fråga om socialförsäkringsförmåner (se s. 31). Detta resonemang utvecklas dock inte närmare i promemorian. Om ett avtalslöst brexit innebär att brittiska medborgare går miste om exempelvis studiestöd och socialförsäkringsförmåner i väntan på beslut om uppehållstillstånd kommer socialtjänstens verksamhet i landets kommuner att påverkas. Det är troligt att en del av de som går miste om sådana välfärdsförmåner söker ekonomiskt bistånd för sin försörjning. Regeringen förefaller göra tolkningen att brittiska medborgare inte omfattas av lagen om mottagande av asylsökande m.fl. vid ansökan om uppehållstillstånd¹, varpå frågan om rätt till ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen för den aktuella gruppen uppkommer.

SKL anser att det behöver göras en analys av brittiska medborgares möjligheter att uppbära förmåner från exempelvis CSN och Försäkringskassan i väntan på beslut om uppehållstillstånd. Detta gäller såväl i väntan på ett första uppehållstillstånd efter ett avtalslöst brexit som när individen söker förlängt tillstånd men inte hinner få beslut i frågan innan tidigare uppehållstillstånd går ut. Om brittiska medborgare går miste om förmåner från staten i väntan på beslut om uppehållstillstånd krävs att lagstiftningsärendet kompletteras med en konsekvensanalys när det gäller effekterna för landets kommuner, särskilt socialtjänsten.

Sveriges Kommuner och Landsting

Staffan Isling

Germund Persson

¹ Se prop. 2018/19:119 s. 14.